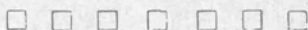

Domači Prijatelj

Ta časopis izdaje Vydrova tovarna hranil v Pragi VIII. in ga pošilja svojim odjemalcem popolnoma zastonj. Na „Domačega Prijatelja“ se ne more naročiti, tudi do inozemstva ne.

Poskusite sedaj

drage gospodinje naše juhne konzerve. S popolnoma priprostem pripravljajem pripravite v nekaj minutah izvrstno juho popolnoma gotovo, le po potrebi jo še prisolite. Gobove, grašne, lečne, riževe in rezančne juhe so v zavitkih po $\frac{1}{2}$ kg. stanejo K 1.50, ter zadostujejo za 25 krožnikov juhe. Za jedno porcijo vzemite 1 vrhovato žlico konzerv, vrzite iste v vrelo vodo, ter pustite 5 minut kuhati.

Gospodu soprogu gotovo vstrežete, ako mu prinesete dopolne skudelico grašne juhe. Grašna juha! Kako se že mnogi vesele, kadar se kuha za kosilo grah, ker za večerjo bode gotovo grašna juha.

Tu imate priljubljeno grašno juho brez dela, brez vsakih priprav in takoj. To juho pripravite lahko na 5 vrst. In kaj Vas še prosimo drage gospodinje: naročite z zaupnostjo in ne delajte predsodkov glede tovarniških izdelkov. Mnogo lažje se dela čisto v večji, kakor pa v manjši množini. Poduhaje naše konzerve! Že vonj Vam napove dobro juho. Družino bodete posebno sedaj pozimi presenetila. Novim go naročnikom pošiljamo za poskušnjo po 200 g. juhnih konzerv vseh vrst toraj skupaj 1 kg. ter računino to K 3.—.

☐ Vydrova tovarna hranil v Pragi VIII. ☐

Na božični večer

dajte na svojo mizo

Vydrov malinovi grog

zraven pa

Vydrove maslene oblato.

Steklenica našega malinovega groga stane 2 K in zadostuje za 25 porcij gotovega izbornega napoja. Dava se v go-ko vodo ter pije, kakor čaj. Skatlja maslenih oblato 2 K. — Da pa pošiljko pošljemo poštine prosto, vzemite teh 2 škatlji, tako, da bode znašal račun 6 K. Nejamčino za izvršitev naročil, ako nam dosepejo ravno pred prazniki.

— VYDROVA TOVARNA HRANIL, PRAGA-VIII. —

LETNIK IV.

PRAGI, 1. DECEMBRA 1907.

STEV. 12.

O. KORITNIK:

JEŠENSKI MOTIV.

Življenja se mojega dan večeri
in sence na dušo padajo,
jesen je že blizu in mrzle noči
v zaljubljenih srcih vladajo.

Izgubil sem cesto, ki pelje naprej
do jasnega, solčnega dne,
brez ciljev blodilo bo kakor doslej
po svetu samotno srce . . .

In kadar bo mimo šla sladka pomlad
in okno bo tvoje cvetelo,
takrat se pripeljem jaz mimo enkrat
z mladostjo tako osamelo.

Na ustnah bo molk, na licu bo smrt
in v duši bo rakev zlata —
in v rakvi bo moja trohnela mladost,
ljubezen stražila bo vrata!

JOZA IVAKIČ:

ONA DVA.

V naši hiši je mnogo družine. Reš, lahko se reče: velika hiša. Evo, da jih naštejem. Sebe in svojega Šima ne bom računala.

Tu je moj sin Pavel in njegova žena Oliva, pa otroci njihovi: dve hčeri, deklini za možitev in sin, kterega smo v jeseni oženili in — seveda — njegova mlada. Kaj jih je več?!

In lepo je to, kadar je polna hiša ljudij, ko je vsa polna bujnega življenja. In všeč je srcu pogledati resna, vesela in mlada lica; in delo gre od rok in vse je na svojem mestu, kakor mora biti in nič se tu ne zavstavlja in vse se naredi. Pa tudi moje staro srce se včasih razveseli in razigra, kadar jih pogledam okoli sebe tako čile in sveže. Vidim njihova lica, rdeča in mlada, kako se svetijo od radosti in zadovoljstva, vidim, kako jih veseli življenje.

Gledam jaz to in zamislim se in spomnim se svoje lastne mladosti. Spomnim se in na vse se zmislim. Ali zopet vse to mi je nekako daleč in tuje, zdi se mi, kakor da vsega tega niti nisem jaz preživela. Zdi se mi vse to, kakor neka stara, starinska pesem. Spominjaš se je polahko, tu in tam oživi kakšna beseda iz nje v pameti ali vseeno, cele pesmi ne znaš in ne znaš. Ne veš je in krivo ti je, žal ti je, da ne veš več.

Tako se tudi meni zdi moja mladost. Včasih se mi zdi, kakor da je ni niti bilo. A bila je, bila . . . Tudi jaz sem bila nekoč mlada. Tudi moj hrbet je bil nekdanj neopognjen, tudi moje srce je nekdanj cvetelo; tudi moje oči so bile nekdanj jasne in vesele in usta na smeh in telo skladno in jedro in tenki moderc je bil napet polnih grudi.

Ali davno je bilo to, davno . . .

Hrbet se je uklonil, lice se je nagubalo in oko je postalo motno; prišla so leta in začela se je težka starost. Težka starost, težko breme . . . Križ si sebi in drugim.

Pa kadar tako-le sedem v zapeček in vidim okoli sebe ta pomladek in se spomnim vedrih in veselih dni, prevzame me od spominjanja neka tiha milina.

Moj Bog, kakor da zdaj vidim svojega Šimo, ko je bil fant, tako še čisto mlad, brez brk! Oblekel je izvezene hlače, plavo suktno je razpel, kapo podjetno porinil na stran in okrasil jo s cvetjem. In še ni prav solnce zašlo, še ni prav mrak padel, še sede na vasi starejši ljudje pod lipo in se razgovarjajo na dolgo in široko — in glej, že je tu on, kako postaja okoli mojih oken. Dela na videz, kakor bi šel po opravkih tod mimo! Drži se tako, neče, da bi se vedelo. Ali vsi v vasi vedo, da se ljubiva in da se bodeva vzela in nihče nama ne zameri. Meni moji včasih prigovarjajo zaradi njega ali to je vse le tako zaradi običaja. Ve se, da jim je prav.

In ko se noč spusti in mrak legne na vas, oživi vse od mladjarije, od pesme, ukanja in smeha, tamburice zasvirajo in kolo se zavrti. Midva sva vsaki na svoji strani. Kakor da se niti nimava rada. On hodi okoli drugih deklet, šali se z njimi, pleše z njimi v kolu. Neče pred drugimi z menoj.

— Ni treba, — pravi — da bi drugi poslušali, kaj se midva razgovarjava. —

Ali ko se začne vasovanje, ko na vasi vse utihne, takrat me on spremi domov. Sedeva na klopico pred hišo in pogovarjava se . . . Šaliva se, smejeva se, a včasih se poglobiva tudi v resen pogovor. Ali samo včasih. On me objame okoli pasa in poljubi me. Čvrsto me je znal objeti s svojimi močnimi rokami, da so me zbolela rebra. In sape mi zmanjkuje in dihati ne morem ali vseeno mi je lepo in ugodno . . . Pokaže se mesec izza oblaka in mesečina se, tiha, mehka in svilna, razlije po celi vasi; in polahko saplja tihi vetrič in jasne zvezde trepetajo.

— Pusti Šime — govorim jaz — idem v hišo. Moji se bodo jezili. —

— Ostani, Pavla, ostani še malo! Samo še malo! Na večno bi sedel tako zraven tebe.

Tako me prosi on goreče, a jaz ostanem in ne pazim in ne maram nič zato, da noč mineva. Privijem se k njemu in kakor mače se priliznem.

A on mi poljubljuje lica in oči in vrat . . . in ruto mi, ko je tako igrav in hudomušen, odveže in lase mi razkuštra in od mline me ugrizne v lice . . .

A meni je vse to drago; uživam v tem, topim se vsa . . .

— — — — —

Tako sva mladovala midva. In vzela sva se in poročili so naju. In otroke sva imela in radosti sva se naužila in skrbi sva se naskrbela.

To se ve, da se moj Šime ni vedno tako sladkal okoli mene. To je bilo samo iz početka. Ali pozneje, — e pozneje, to se ve, kako je!

Šel je včasih tudi v krčmo, prišel je včasih tudi pijan domov in včasih me je v pijanosti zelo namlatil, da sem bila drugi dan kakor potrta in vsa bolna.

Ali vse to se prenese, vse to se pozabi. Tako je to povsod pa morda mora biti tako. Jaz se tudi tega rada spomnim in res moram reči, da mi je to zdaj prav tako milo, kakor ona leta, dokler je bil on fant a jaz dekle. Takrat sva bila še svoja.

Ali ko so otroci odrastli, ko sva vse pomožila in poženila in ko so celo vnuki že ponarasli, ko so naju pritisnila leta in sva ostarila, od tedaj je, kakor da nisva več svoja. Čisto sva se nekako odtujila eden drugemu.

To je prišlo vse polahko. Ko je on — moj Šime — že čisto pojenjal, dal je vse sinu Pavlu, naj bode on gospodar v hiši. Pa tako je tudi prav. Samo od tega časa je, kakor se pravi, Šime peto kolo pri hiši. Nima več pravega dela; pa če ga tudi ima, njegovo delo ne velja. Tako po malem kaj dela v drvarnici ali popravlja pri hiši, sam gleda, da si najde kakšno igravo delo. In vsakemu je na poti in ni prav.

— Oj, dedek, prosim te, umakni se iz drvarnice! — kliče vnuk noseč veliko sekiro. — Moram rozcepiti one klade.

— Pojdi ded, pojdi raje na klop pred hišo! — javi se snaha vsa zapurjena od hitrice in posla. — Tam krpaj te svoje opanke! Tam se tudi bolje vidi.

A on siromak bi rad sedel v kuhinji pri ognjišču, da bi se ogrel pri ognju. Četudi je spomladansko vreme, staremu telesu je vedno mraz!

Pa tudi z menoj ni bolje. Celo dolgo zimo sedim v zapečku, prebiram molek v rokah, dremam in sedim. K meni se stisne mačka, starka, kakor jaz, segreje se, zaspi in prede. Dremave obedve in zadovoljni sve, kar nobenega ne moti.

E, ali naenkrat pride snaha, pa prosi:

Daj, mama, umaknite se, hotela bi pomesti sobo!

Vem, da ji je žal, da me mora motiti iz mojega mira; ali jaz se tako težko vzdignem, kadar zasedem. Komaj se premikam.

In tako se vlečejo dnevi a starost vse bolj pritiska in pri-giba hrbet. Noge so vse slabejše a korak počasnejši.

Jaz in moj starec živiva, kakor da sva si tuja, kakor da nisva nikdar živela skupaj. Več dni preide, da se niti ne vidiva. On se mota, kako bi človek rekel, po dvorišču, kakor bi kaj delal; malo pridrsa v hlev, pogleda v drvarnico ali gre na pristavo, kjer noči. Vidi sam, da je vsem na poti, pa se umika. Tudi jaz to vidim in ni mi žal, da je tako. Samo včasih se raz-tužim nad njim in nad seboj. Gledam ga, kakšen je: pobelil se je, kakor oven, skrčil se je in posušil. A kakšen je nekdam bil, moj Bog! — — —

In on tako slaboten in tresoč hoče pomagati ljudem, ko so prekladali ono kamnito korito na dvorišču! Uprl se je, pa kakor bi vzdigaval.

A jaz gledam od daleč iz prikrajka in tako mi je, da bi se smejala in jokala.

E, moj dedek — mislim v sebi — siromak moj, ti bi se še vedno hotel izkazati, kako si živ. Ali daleč si ti že od življenja. Mene in tebe je pahnilo že življenje proč na stran . . .

In veruj Bogu, da je tako! Meni se vedno prav tako zdi, kakor da ne živim, kakor da samo od daleč gledam na življenje, ki poleg mene vrvi in kipi.

Včasih se zmisli, pride in sede k meni, kadar ni nikogar blizu, sediva tako eden pri drugem, molčiva, kakor dva stara panja in včasih sediva dolgo, dolgo, a ne izpregovoriva niti besede. A kaj bi tudi govorila? Nama ni treba besed. Midva vse veva in vse čutiva. On mi ne more ničesar reči, kaj mu je na srcu in v glavi, ko vse to tudi sama čutim. Vse, kar on pro-življa tudi jaz proživljam; vse, kar njega tare in tišči tudi mene tišči. Ničesar mi on ne more praviti o sebi, ko vse vem, ko gledam in vidim v njegovo dušo, kakor v svojo. Tako ga poznam in tako tudi on mene. Dolga leta so to napravila, dolga leta — celi vek, ki sva ga preživela skupaj.

In ko sede on na klopico zraven mene, vzdihajoč, truden in se tresoč, ako mi hoče kaj reči, — jaz že vem, kaj mi hoče reči. Vidim mu na obrazu, poznam mu na očeh in na držanju. Hočem ti nekaj reči, pravi on sedaje.

A jaz ga samo pogledam in takoj nadaljujem :

— Aha! Sin Pavel ti je storil nekaj žalega.

— Da. Ugodila si. Gladil sem žrebca na dvorišču. Držim ga za uzde in gladim ga; kar se mi naenkrat iztrga pa hajd, dirja po dvorišču! In prav sam vrag je hotel, da je bila verzelj odprta.

— In on je bil na cesti?

— Da na cesti. Zarezgeta in zdirja po vasi. Pavel je zakričal na me in zleti za njim. In potem mi prigovarja, seve. „Zakaj se — pravi — v vse mogoče stari mešaš? Za te je — pravi — zapeček.“

In tako se razgovoriva midva in zopet razideva, če pride kdo v hišo. Živiva vsaki za se in zopet preide mnogo dnij, da se ne vidiva. Pa četudi se ne vidiva, četudi sva si na videz tuja, midva sva si le najbližja. Starost naju veže in ono življenje prej in spomini in spomini . . . In žalost naju veže, kadar naju včasih premaga. Ali samo včasih. Živiva, če se sme imenovati to življenje in sita sva življenja in trudna sva od njega. Samo čutiva in vidiva, da sva se malo zakasnila oditi od tod. In zato sva vsem na poti in zato vse motiva. Ne spadava več sem. Samo prosiva dragega Boga, naj naju sprejme in čakava umirjenega srca, kdaj nama bo zazvenčala motika nad glavo. A kateremu bo prej, to Bog ve.

In nihče ne bo zajokal za nama, nihče se ne bo razžalostil tako iskreno in ne bo tužoval za nama in prelival solza . . .

Pa tudi, zakaj solze?! Zakaj solze za starimi panji, ki so že gnjili od svoje starosti in niso za nič na sveti?! — — —

BORISOV:

ZADNJI HLEB.

Mati deci kruhek reže,
srce jo boli;
zadnji hlebec že načenja —
novega še ni.

Prazne kašče, prazni žepi,
zunaj zima, mraz;
v srcu skrb in kakor zima
žalosten obraz . . .

Mati deci kruhek reže,
srce jo boli;
zdi se ji, da v njenem srcu
oster nož tiči . . .

SAMKO CVETKOV:

NARODEN MOTIV.

Lovil sem metuljčka — na veji,
ostala je mreža — na veji.
O, veter, ne nosi je proč!

Prišla je deklica — lep srček,
odnesla srce je — moj srček!
O, deklica, srček nazaj!

Visela je hruška — na veji,
visi zdaj klobuček — na veji.
O, solnček, kako si ti vroč!

Klobuček in mreža — na veji,
a srček ugrabljen — zaljubljen,
O, mir moj — se vrneš še kdaj?

D. ŠTEFANOVIČ:

KAJ IŠČEM?

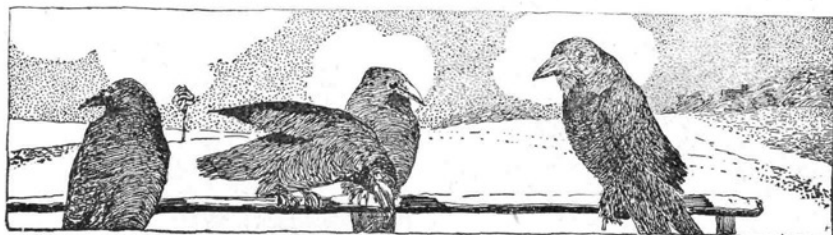
Kaj iščem?
Kako mi jadreno misli drvé.
kako trudna je glava
in vbito in strto srce!...

Za tabo,
neskončna in čista ti luč, sem hitel,
a zgubil na poti srce sem;
no, saj je moderno brez njega!.. naprej sem hitel.

O, slepec!
Kam prišel mrzli in mrtvi bi stroj?
In kakšen brez vročega srca
naj bil za resnico prečisto bi boj?

Umiri,
umiri se, poišči, ozdravi srce,
da čilo in zdravo bo v grudi ti bilo,
le skozenj ti peljejo k resnici stezé!

ŠAŠA GAJEV.

EMILIJA.

Zurück kehrt mir der Jugend Traum,
Wie Sommerregen lispelnd kaum,
Träufelt in reifenden Kornfeld's Raum,
Wie einst in's Blumengefeld.

Longfellow.

I.

Bilo je v pozni jeseni. Zunaj je pormenevalo listje in padalo v vrtljičastih krogih raz širokovejnih kostanjev, ki so se košatili na vrtu stare deželne bolnišnice. V teh poslednjih dneh, ki jih še lahko uživa bolnik na prostem, je šel vsakdo rad gledat, kako se poslavlja jesen. Le bolniki, katerim je primarij prepovedal vstati, so dreveneli po cele dolge dneve na posteljah v zadehlih in soparnih bolniških dvoranah. —

V sobi št. 24 na prvem medicinskem oddelku je ostal v postelji samo en bolnik; in če so mu bili dnevi dolgi, so mu bile noči še neizmerno daljše. Gledal je cele popoldneve, obrnjen v postelji proti oknu in zdelo se mu je, kakor bi z vsakim zvenelim listom, ki je padel z drevesa, ginil tudi košček njegovega življenja v grob . . . V dolgih nočeh pa je ležal v postelji mirno in brez spanja; roke je položil nalahko na prsi in je zaprl oči. V takih nočeh brez spanja se mu je mogokrat porodila lepa misel, nekake polusanje, polne dejanj, prelestne in opojne . . . Mrtvi, že davno pokopani in polpozabljeni, komaj poznani spomini so se mu pojavili pred dušo in ga zasnivali v prva mladostna leta. Tedaj mu je duša splavala tje na obrežje Dretje in Savinje, se napajala v njenih bistrih vodah, krožila nad njima in se potapljala v njune valove kakor utva ter se zibala na obrežnih vrbah . . . V duhu je zašel daleč v domača polja, je hodil po ozkih, gladkih stezah za dolgimi dišečimi njivami in prehodil vse parobke ob senčnih holmih in strmih lazih, odkoder je videl sočne trate, ki jih napajate posestrini Dretja in Savinja, predno se združita pri gradu Vrbovcu. In tam od juga so mu

žarele nasproti v jutranjem solncu se kopajoče Solčavské planine. „Ah!... Sprejmi pozdrav, o bajna, čarokrasna panorama, o sveta zemlja domača!... Ah!“ ...

Komaj slišen nemir, nekako šustenje ga je zdramilo. Usmilenka, v snežnobeli obleki, je baš opravila ponočno inšpekcijo ter se vrača proti vratom; družega nič. In sedaj zopet slika za sliko, jasne in določne skice in drobne perorisbe, vse lepo po vrsti, ena za drugo kakor v kinematografu, da. Sedaj je med vaškimi otroci, bosonogimi polpastirji. Nekje ob vaškem pašniku izvira potok Perešnica. Živina je tam daleč na pašniku, otroci pa so se zbrali ob potoku. Vse živo jih je. Nekateri govorijo sami s seboj, ko študirajo tehnična dela; drugi se pomenkujejo ter dajejo med delom drug drugemu nasvete. Stavijo čez potok mostove, gradijo šumeče jezove in komplicirane mline. Spuščajo na jezovih zatvornice in jih spet dvigajo; voda pa žubori svojo pot... Nekoliko višje je globelj, kjer zastaja potok in je močvirnat. Tu lovijo majčkene ribice v klobuke, napolnjene z vodo, da jih potem zanesejo pod globoke jezove. — Pod vsakim jezom so ribe, kajpada! — Nekateri so zavihali hlače visoko čez kolena, par porednežev pa gazi kar tako po blatu, v veselje in zabavo drugim. Za hip je nastal silen vrišč: nekdo izmed otrok je zgrabil za polzkega piškurja in ga potegnil iz kaluže.

Ob tem vrišču se mu je nakrat slika stemnila. Nerazložno mu doni sedaj na uho glas kravjega zvonca. Vaška čreda se vrača domu in otroci jo izganjajo z glasnim krikom čez Perišnico. Raz griča je zdajci zapel večerni zvon mogočno avemarijo... Otroci so šli za čredo v vas, on pa je zaostal. Mimo je prišel iz polja kmetič s parom konj, ki sta vlekla prevrnjen plug, da se ni zadiral v tla. Kmetič koraka zamišljeno za konjema mimo njega. Z levo roko stiska k sebi okrogel klobuček, z desnico se opira na bič... „No, Bog s Teboj, dragi sošelec izza mladih dni!“ ...

* * *

Takrat je bil pri bogatem stricu-trgovcu. Pošiljali so ga vsaki dan v trg po pisma in majhnih opravkih. — Pa gre v sanjah mimo Vrbovca. Boječe, nekako plaho se ozira v visoka grajska okna, ki jih deloma zastira gosto sadno drevje... „Emilija!... mu je vzkliknilo srce, Emilija!... Ni je... danes ne bo šla... Emilija....“ Tako otožno mu je bilo pri srcu, ko je stopal sam po Ribičevi brvi čez Savinjo!... Za Ribičevo žago se razprostira Prihovsko polje. Tam sredi polja gre deklica in se pogostoma ozira nazaj. Ko jo je zagledal, je zdirjal bliskoma v polje. Tudi ona ga je zagledala in je obstala, počakala. Zdajci je poleg nje.

„Vidiš Emilija, tukaj sem!“ ...

„... in jaz sem te čakala...“

Prišla sta iz polja. Pred njima se vije dolga, prašna, z kamenjem posuta cesta z dvema kolovozoma, ki sta polna sivega prahu in razvožena. Ob njegovih strani stopa mlado, gosposko

dekletce, šestnajstletna Emilija, hči grajskega oskrbnika. Bel slamniki z rdečim trakom ji je zdrknili na pleča, da ji gosti kostonjevi laski ljubko obroblija ovalni in fini, nekoliko blede obrazek. — In gresta dalje drug ob drugem. Celo pot ne spregovorita besede; le srca jima pravita nekaj razločnega in nepojmljivega obenem. Čutita, da bi si imela povedati nekaj čudovito lepega, nekaj razkošnega, nepopisno sladkega, a povedati si ne moreta. —

Tako hodita skupaj v trg dan na dan in čakata, kdo bo spregovoril prvi... A spregovoril ni nobeden, povedala si nista nikoli...

Enajsta ura predpoldne. Šolarski otroci so se vsuli z glasnim vriščem iz šole in po gričku navzdol. Tudi on je med njimi in vriska. Ko pridrvijo na most, zakliče neka šolarica nenadoma:

„Ježeš, lejte otroci, oskrbnikovi grejo proč!“ —

Tedaj mu je namah zastala noga, da se ni ganil od mesta; drugi šolarji pa so urno zleteli za velikim, dvoupreznim vozom, naloženim z različnim pohištvom. Na vozu vrh pohištva je sedela Emilija s starejšim bratom in mlajšo sestrico in vsi trije so mahali šolarjem z belimi robci v pozdrav... Otroci so došli voz in so ga obkrožili, on pa je ostal nem sredi mosta in gledal za vozom, dokler mu ni izginil popolnoma izpred oči.

Prvo razočaranje, prva bolelost...

Hotel je zaklicati za vozom, a je samo zaječal. Nekaj ga je davilo in nekaj ostrega in špičastega se mu je zasadilo v srce in ga ranilo, da sam ni vedel kako in zakaj... To bolelost je sicer prebolel, a od tistihmal je postal tih in zamišljen in v srce se mu je naselila do takrat še nepoznana melanholija.

*

Träume der Kindheit! Bleibet bei mir!
Ihr wärt so süß, so mild!

Wie ferne Stimmen tönt's zu mir:

„Es kann nicht sein! Vorbei sind wir!“

Longfellow.

II.

Dokler je bila njegova bolezen enakomerna, je bil dan enak dnevu; danes je bil jutri in jutri danes: nepretrgana, neizmerna večnost. V prvih dneh je z zanimanjem opazoval bolniške izpremenbe in tudi bolnike same. Tu in tam se je poglobil v dušo kakega posebnega, ki je ležal poleg njega z razdvojeno dušo kakor on. Zanimalo ga je poslušati bolnika, ki mu je v raztresenih črtah, le napol razkril svojo dušo; drugo se je dalo uganiti... Beda, zavrženi, na veliki cesti življenja pohojeni črvi!... Oni, ki so jih poteptali, so šli po veliki cesti življenja naprej z glasnim šundrom in prepevaje in se niso kar ničveč brigali zanje, ako so ostali v prahu strti in uničeni. — To je vsakdanje. —

Pozneje je živel le svojim sanjam, dokler jih ni pretrgala huda kriza: nekega popoldne se mu je dvignila kri, vsled česar je njegovo življenje viselo le še na tenki nitki. Več dni je ležal skoraj v nepretrgani omedlevici in blodil, pa se je prebudil nekako preživljen in okrepcan; le glava mu je bila še težka in misel motna. Tedaj se je ozrl zvedavo in plaho naokoli. Ležal je še vedno na postelji ob oknu, a sedaj je njegovo posteljo obdajala od dveh strani bela platnena stena. Na nočni omarici tik postelje je gorela z dolgim, tenkim plamenom drobna voščenska, katero je fina ročica z nežnimi, prozornimi prstki odvijala zdajzindaj, ker bi se sicer vžgal cel navitek. Bila je usmiljenka, ki je sedela ob njegovi postelji in čula. Če se je poprej kdaj ponoči prebudil, je večkrat zagledal kje v dolgi vrsti bolnikov enako steno; ko so pa zjutraj bolniki vstajali, ni bilo več videti bele stene; izginil pa je tudi bolnik in le gola, železna postelja e še oznanjala osuplim bolnikom, da je preminil to noč sotrpin.

Spoznal je, da se godi z njim nekaj posebnega, groznega. Umreti!... On da bi umrl! — Bog! kako je vse to prišlo? — Tako željan življenja, pa umreti!... Bolesten vzklik se mu je izvil iz prs; hotel se je dvigniti, a ni imel moči in je omahnil nazaj z vso težo izsušenega telesa. Usmiljenka ga je prestregla in ga je nalahko položila na blazino. Veliki rožnivenec je spustila iz roke in jo položila na potno čelo bolnikovo. Njena roka je bila mrzla, ledena... To mu je delo dobro, da se je polagoma umiril in je zatisnil oči. Čutil je, da se njena roka od časa do časa konvulzivno stresa. Prišlo mu je na misel, da trepeče roka usmiljenki vsled tega, ker je uverjena, da umre bolnik zdajzindaj, zato je nalahko odrinil njeno roko raz čela. Pri tem se je zadel ob njen široki kanet in se je zdrznil. Da bi ne kazal vznemirjenja, je hotel obrniti glavo v drugo stran, ne da bi pogledal usmiljenki v obraz, toda nehotе se je ozrl vanjo. Tudi ona je gledala v tistem trenutku nekam v njegov obraz. Sedaj sta si zrla oko v oko, dolgo in nepremično. Neko bolno, nepoznano in silno otožno čustvo ga je prevzelo ob tem pogledu. To ni bila sestra-usmiljenka, ki mu je do sedaj stregla, temveč neka druga, tuja. Toda ta obraz, te poteze na njenem licu so mu bile znane, docela domače. Zazdelo se mu je, da je te poteze videl že mnogokrat in jih gledal dolgo, dolgo. In te oči! — Ali mu ne pripovedujejo pravljico iz davnih, davnih dni: „Vije se dolga, prašna, s kamenjem posuta cesta z dvema kolovozoma, ki sta polna sivega prahu?“ — — —

„Emilija!“... je nakrat zaklical naglas, toda ona mu je z brzo kretljivo in vsa drhteča pokazala s prstom na usta, naj molči. In spet sta si napajala poglede, kakor bi hotela čitati si iz oči do poslednjega stavka vse trpljenje in bol, katero sta prebila kedaj v življenju od onega trenutka, ko sta se razšla mlada in nevedoča, se-li še snideta kedaj v življenju. Čez čas je po njenem prozornem, bledem licu zdrznila drobna, komaj

vidna solzica in za njo takoj druga in tretja, gosteje in gosteje. Globok vzdih se ji je izvil iz prs, da je začela nervozno odvijati svečko, ki je že dogorevala. Pri tem je zamogel tudi razločno videti profil njenega obraza.

„Emilija!“ . . . je šepetnil sedaj komaj slišno ter dvignil desnico, ki mu je ležala na volneni odeji, toda padla mu je nazaj na odejo, da je ni mogel podati Emiliji. Tedaj je še enkrat ponovil njeno ime, potem pa se je začel hitro potapljati v nezavest. Manjinmanj je slišal rožljanje rožnegavenca in Emilijino molitev, ki jo je izgovarjala trepetaje in med pritajenimi vzdihji: „Ljubi Jezus, odrešenik vseh vernih, daj mu — — sladko — — sladko — — umreti — — — daj — pokoj — — — njegovi — — — d — u — — — š — — — i — — — —.“

Takrat se mu je zdelo, da je začutil kratek, žgoč poljub na svojem čelu in skozi polzaprte oči je videl, da ga je obdala senca širokega kaneta Emilijinega . . .

Nepojmljive sanje so izginile in hipoma se je prebudil. Tik njegove postelje je zazrl primarija z dvema sekundarijema, ki so si dali opraviti z nekim kopiciranim instrumentom. Usmiljenka je stala ob vzožju postelje in zapisovala na črno tablico primarijeva naročila. Zunaj na mostovžu je odbila stara ura zelo počasi deseto dopoldne in glas bronastega zvona je šinil po vseh bolniških prostorih. Poslednji udarec je jeknil in zastokal, kakor bi se pretrgala prenapeta struna in v njegovem srcu je zazvenel težak mol-akord . . .

Zunaj je žvižgala burja in metala na potno okno prve snežinke . . .

MIJO MLADJENOVIC:

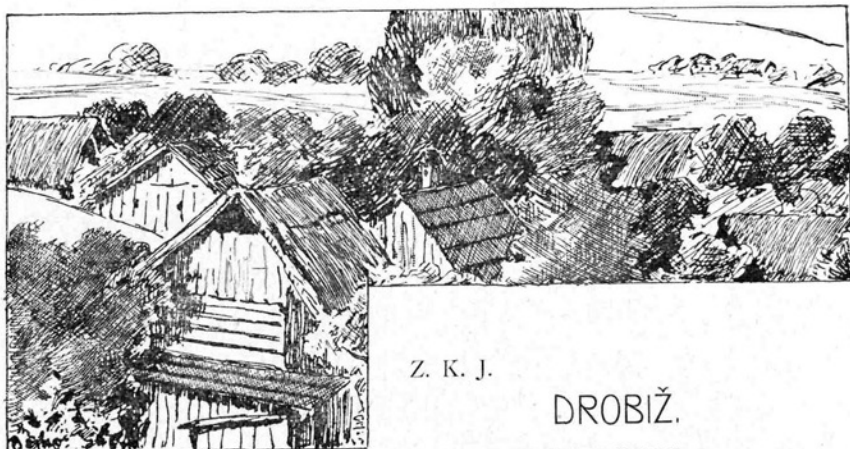
OB SOLNČNEM ZAHODU.

Odbila ura dneva je že kasna,
a solnce še najkrásnejše gori!
In če ugasne solnce, zažari
večernica, vsa lepa, čista, jasna.

Kaj hočeš tožba ti obupna, glasna,
kaj, žalost, teža tvoja me duši?!
Vzdihujem, tožim vedno: Sreče ni!
In vendar je, in še kakó je krasna!

Še sreča je — a dáleka takó je,
da ne dosežejo je roke moje.
Še bolj je daleč, nego solnca žar.

Mrači se — mračna duša misli na te,
ki lepše siješ mi od zvezde zlate,
a móci ni doseči te nikdár!

Z. K. J.

DROBIŽ.

PODRTIJE.

Zjutraj zgodaj sem šla na hrib nad mestom. Zarja je rudela in vsa okna so se bleščala v mestu. V predmestjih je vstajal črn dim iz visokih tovarniških dimnikov in v dolini so se pomikali železniški vlaki čez pisane poljane proti mestu in od mesta proč v daljavo. Po sosednjih hribih so se belile vasi, daleč po gorah so stale cerkvice in samotni gradiči. Daleč je šel pogled na vse strani in povsod so se poznale sledi človeške. Moje srce je zatrepetalo in moja duša je prevzela prečudna ponosna slast. Zagledala sem se v visoko modro nebo, čez katero so leteli beli oblaki, kakor beli galebi čez morje in v daljave sem se zagledala, v zelene hribe in na pisane, cvetoče poljave.

Daleč je vse to. Oblaki, modro nebo, sive gore, zeleni gozdovi, polja, reke, mesto in vasi. A vendar z enim samim pogledom pride vse v moje srce, poda se mojemu užitku, mojemu veselju in ljubezni. Krasan svet je naokrog in moj svet je to, človekov svet.

Vzvišena pesem je zabučala v moji duši. Človek, — veličastno je to ime, mogočen pojem, bogata in rodovita beseda. Začetek in konec vsega na zemlji je človek — jaz.

In odšla sem domov polna samozavesti, srčnosti in ponosa.

In pot me je vodil v mesto na star častljiv trg. Slaven trg je bil to, poln imenitnih spominov. Stare palače so stale naokrog, stare hiše z mnogimi nadstropji in neštevilnimi okni.

Vse to so zdaj podirali. Kakor slepe oči, so zijala prazna okna na ulico. Pri nekterih hišah so bili sprednji zidovi že razsuti, videli so se obokani hodniki in stare, poškodovane tapete brezštevilnih sob. Zelene sobe so bile to, modre, rožičaste, bele, rdeče, v vseh barvah. Ali vse so se videle iz ulice majhne in tesne. Na stenah so se videli obrisi nekdanjega pohištva, omar, postelj, slik.

Neizmerno žalostno, uborno in ubogo je izgledalo vse to. Bedni ostanki nekdanjosti, morda stoletij, so se drobili v prah.

In tu po teh stenah, ki so kakor razpaljene kosti ranjenega telesa strmele doli, tu so bili zapisani zadnji sledovi tolikih človeških bitij.

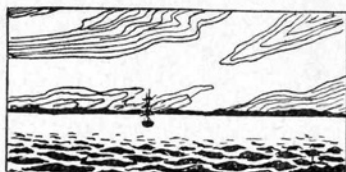
V teh sobah, od katerih je ostala zdaj samo še ena stena modro ali rezičasto pobarvana v majhnih štirikotih, tukaj so živeli nekdanj ljudje. Življenje se je začinjalo tu in se končevalo. Veselje je odjekovalo tu smeh in tudi žalost, obup, plač. V teh tako majhnih prostorih se je odigravalo življenje celih družin. Tugepolne noči so se prečule tu in radostni dnevi polni smehu in petja so odmevali v obokanih hodnikih.

O, in stisnilo se mi je srce, ponosne oči so se povesele.

Tako neizmeren je svet in tako majhen prostorček, ki ga potrebuje človek za svojo žalost in svoje veselje. Tako tesna je postelja, kjer se za vselej zatisnejo trudne oči.

In spomin umrje za nami, hitro, kakor odcvete roža v vrtu.

Oh, kako beden je človek, kako majhen!

DRAGOTIN VUČIČ:

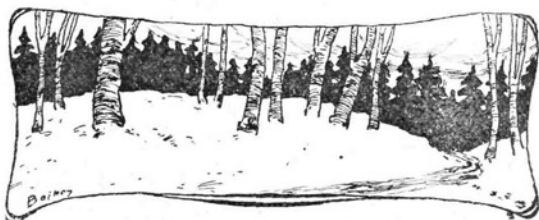
BREZ NAD.

Noč se sklonila je nizko v doline,
S plaščem pokrila vsemir je mogočni,
Luč že umira in meni v srce
Tema prihaja v uri polnočni.

V temi pa vstajajo blede fantomi,
Gledajo pestro v temotno daljavo,
Bližajo se mi obrazi dremotni,
Tavajo s smrtjo nasproti sanjavo —

Vsa že izčrpana moja je duša;
Jezno prete mi roke iz vseмира,
Moram pustiti tuzemske zdaj nade, kot
Luč, ki trepeče na mizi, umira . . .

VINKO ZUPAN:

ANKI.

In to moje srcé
mi na božjo pot gré
preko strmih planin,
preko širnih ravnin
in hiti in hiti brez prestanka
tja do tebe, napol odprti cvet,
tja do tebe, devojka šestnajstih let,
tja do tebe, Anka!

In to moje srcé
moje zlate željé
preko širnih poljan
ti nosi,
ono moli k Usodi vsak dan
in tebe prosi:

Daj, ostani
še dolgo do čisto, nedolžno deklé,
daj, ohrani
mi majhen prostorček tam v srčecu le.
In zpominčnica ljuba cvetica
naj bi v srcu ti klila
in naj bi ji včasih prilila
tvoja mala ročica! . . .

In midvá se spet srečava,
le v oči si pogledava:
tvoj sprejem
je objem.
Iz zaprem ti ta usteca rdeča, zaprem
in to drobčkano srčece tvoje odprem.

In glej čudo:
tam sredi srcá, tam sredi srcá
cvete roža prekrasna dehteča —
in ta roža je rdeča!

„Pa, oj kje je zpominčnica,
ti posednica Anka,
kam si jo djala, kam si jo skrila?“

„Glej, od prvega sem ti sestanka
to rožo dehtečo vsadila
in s solzámi sem jo zalivala
in s krvjó sem jo srčno požila.
Glej, zato je ta roža tak rdeča —
moja ljubav do tebe goreča!“

KRISTINA:

VEČERNE URE.

Svete ste ure večerne,
ko naokoli lesovi molče,
kadar k domovom samotne
vijejo se steze . . .

Solnce zatonu se bliža
in na zapadu nebo krvavi,
noči tibotni v naročje
trudna priroda hiti . . .

In hrepenenje mi v duši
dviga kot silen se val:
Daleč so kraji mladosti,
ljubljenih, rodnih tal!

Z. LAVRIN:

DOVOLJ!

Dovolj, dovolj, neumnež ti!
Kaj od življenja čakaš dobrot?!
Ono ti je trdosrčen despot,
ki miloščin nikedar ne deli . . .
Zahtevaj predrzno, kar vidiš darov,
ne boj se življenja, ne boj se bogov
— uspeh je gotov . . .

ANDREJ RAPÉ:

MLIN.

I.

V farni cerkvi je odbilo polnoči. Valovi Kokre so nalahno pošepetavali med seboj, pa se zopet nagajivo prepirali in se lovili v teku, pobijaje drug drugega, zajedali se po razritem skalovju struge in mesec se je pogledaval v njih velik in rdeč, kakor bi ga bilo sram. Po grmičevju, ki je rastlo na obrežju, je žalostno suštelo, zamišljeno pol in pol tudi nagajivo.

Star, razdrt in zapuščen mlin se je radovedno ogledaval v valovih, ko se je v njih peljal mesec, in je sanjal o nekdanjih časih, o davno izginoli mladosti . . .

V veljavi je bil ta mlin pri ljudeh, saj se je v njem mlelo žito noč in dan. In dobro se je mlelo na pšeničnih kamnih. Malo je jemal mlinar od mernika, ni saj trgjal, kot kje drugje, prede-ruški. Vsa okolica je nosila sem v mlin.

In sedaj!? Kot kak star, zaklet grad v razvalini je mlin. Zapuščen je in brez stanovalcev. Še stareji je videti kot je v resnici radi z mahom obraslih brvi, ki vodijo čez vodo vanj, radi zelenkastih, plesnjivih izrastkov, ki so nastali vsled vlage po debelem zidovju in med razritim, prhkim kamenjem.

Kje so časi, ko so se tresla tla pod njim, ko se je kadil prah moke po njem!

Rake so plesnjivo — zelenkaste, napol strohnele, ko se po njih ne podi voda v divjem padcu, hiteča ma mogočno kolo. Mirno je kolo in se samozadovoljno ogleduje v slednjič vendar mirni vodni gladini pod njim, ki se je prej vedno penila in se je jezila.

Zadnji udarec polnočne ure. — V mlinu je zatrepetala luč. —

* * *

Stara kokošarica Urša, ki je vse vedela in je vse opazila, je zadnji čas hodila od hiše do hiše in je vsakemu, kdor jo je hotel poslušati, pravila, da v zapuščenem mlinu straši. „Luči

hodijo po mlinu, kolesa meljejo o polnoči strah“ in Bogvé, kaj še vse. Urša je imela v nečem prav. V mlinu se je res prikazovala luč sedaj tu sedaj tam, res so se čuli glasovi, kakršnih prej že dolgo ni bilo čuti, ali vse je bilo le naravno. Urša bi tega seveda še danes ne verjela, pa naj bi ji tudi črno na belem pokazali, da je to le naravno in je vse drugo njena živa domišljija.

Pred kakim mesecem se je pokazal v V. tuj mož. Pol gosposki je bil, pol kmetški. Suknjo je imel gosposko, pokrivalo in obutev pa sta bila povsem kmetška. No, bil je revež, kakor jih je dandanes mnogo, ki je oblekel, kar je dobil vbo-gajme, ki je jedel, kadar je kaj imel.

Po vasi je šel zamišljen in je poprosil prenočišča tu, poprosil tam, pa povsod so ga pošiljali naprej k sosedovim, kjer imajo dosti prostora, kjer imajo od mnogoglave živine segrete hleve, dobro zapažene svisli, kjer imajo skratka vsega dosti, če ne še preveč.

Do župana je prišel in je prosil: „Oče župan, prenočišča prosim, prenočišča prav lepo prosim. Vse hiše v vasi sem že ubral in sem prosil strehe. Nikjer ni bilo prostora beraču.“ Bridko je izgovoril zadnjo besedo in nadaljeval: „Ubog človek sem in lačen sem tudi, pa človek s človekom nima usmiljenja. Mraz je zunaj, oče župan, burja mete s snegom in jaz nimam tople obleke in star sem, pa tudi ne zdrav. Prenocišča prosim, oče župan, malega grizljaja lepo prosim. Dan se je nagnil, daleč naprej nobene vasi“ . . .

„Glad hudo dé,“ je zamrmral župan.

Pogledal je ostro popotnika.

„Ni prav, kar vas sedaj — le vprašam,“ je del, „ali župan sem in — Toda čujte: Vam je li glad kedaj tudi že pogrizel vest? E, vem! Glad grize in vzbuja v svoji žrtvi nevarne in nesrečne misli! Ne zamerite! Ali jaz vam utolažim glad. Na mojem pragu niste potrkali zastoj. Župan sem in — pa kaj bi tisto! Dam vam večerjo. Tudi otep slame se dobi, da prenočite na njem in na gorkem!

„Marica!“

Pri vratih je pogledala v sobo županova hči.

„Večerje daj revežu in potem prinesi otep slame v ono sobo!“

II.

Berač je odšel v sosednjo sobo, župan pa se je možato in samozavestno vsedel na stol ob mizi in je uprl oči v strop. Rejen je bil. Bilo ga je samo življenje, saj je bil bogat in lahko je. Roke je sklenil komodno pred se, razkoračil noge in se igral s palcema rok. Tako je rad sedel mož in je ponajveč mislil

svoje lepe misli. Te so se vrtile okoli bogastva in uživanja. Razmišljal je sam o sebi. Ure so mu minevale hitro kakor danes tako tudi prej vedno. Odkar je umrl prejšnji župan, bogati mlinar, in zapustil obresti vsega svojega velikega premoženja občinskim revežem v slučaju, da se ne vrne njegov edinec — ki je bil odšel v svet in mu sicer ni bil dober sin, ali njegov je bil, drugih svojcev pa itak ni imel, žena mu je umrla žalosti, kakor so pravili tačas ljudje, radi nemarnega sina — je zažupanil on, Anton Zabriški. Dobro se počuti v tej častni službi in boža ga županska čast. Pa tudi on ni službi v nečast. Vestno opravlja vse in pošteno tudi. Tudi strog je včasih, kakor se mora biti. Za svoje občane skrbi v polni meri, pa tudi občinski reveži nimajo slabo pod njegovim županovanjem. Obresti mlinarjevega premoženja so bile le za občinske reveže in zato on, Anton Zabriški, odganja s polno pravico tuje reveže iz občine in jim ne pusti prosjačiti po občini in jih nima rad. Danes pa skoro ni mogel drugače ravnati kakor da je prenočil tega tujca in mu dal večerjo, ter se tudi odločil, sam ne ve pravzaprav zakaj, da dá jutri tujim nekaj novcev na pot, kar se pri tujcih že dolgo ni bilo zgodilo.

V sosednji sobi se je nekaj premaknilo; nekaj je zašumelo in je zaškripalo. Župan je prislušnil.

„Pusti me no!“ je zagodrnjal tujec na otepu slame. „Čemu me ne pustiš pri miru? Čemu mi zastrupljaš še take noči, ki bi v njih mirno spal, na dobri postelji spal, da se vlačijo še te noči mimo mene kot črne vešče, kot muke brez konca. Saj sem trpel, celo dolgo življenje sem trpel — in zaradi mene samega, mati, si morala prazgodaj v gr“ . . . tu je tujec tako zamrmral, da ga župan ni mogel razumeti.

In zopet je bilo vse tiho. In zopet so zašle županove misli v tista nepreiskana, nedotaknjena skoro, in zato deviška zakotja človeške zgodovine: v življenje ubožcev. In dobro se ni počutil Anton Zabriški ob teh mislih, saj ni ljubil takih misli. Pogledal je bolj srepo v strop, hitreje je začel vrtiti palec okolo palca in debelo je pljunil pod mizo. Vstal je in upihnil luč, pa je odšel spat.

III.

„Tak je bil kot sam Bognasvaruj! Le vrjemi Marica, da je bil to mlinarjev sin. Saj veš, nekdanjega župana sin. Eh, župan nekdanji! Bog mu daj sicer dobro, ali záme ni bil nič kaj! Je pa tvoj oče, Marica, ves drug župan, kot je bil mlinar. Bogvé, da je ves drug. Pa kaj sem že dejala? Saj pravim! Da! Ves je bil razmršen, pa tako hudo je gledal, kakor da ga kdo tišči za vratom. Ta veš, Marica, da me ni rado strah! E, prehodila sem že tudi vsako ponočno uro — veš, Marica, — nas eden mora

s trebuhom za kruhom, kje pa bi bil kruhek drugače! O, nas eden mora; ali tebi, Marica, tebi tega ne bo nikdar treba! Pa, da ti povem! Doli po Krevlji sem šla in sem ga srečala. Ne vem, če me je spoznal, ali jaz sem ga. Mlinarjev je bil, veš, Marica, tisti, ki se je izgubil in ki je umoril s svojim nemarnim življenjem lastno mater. No, pa sem mislila, ah, kaj, — še zdaj mislim, da so ga že kje obesili“ . . . Stara Urša se je bila v svojem pripovedovanju tako zaletela, da ni več vedela, kaj govori, da ji je zastala sapa, da so se ji izbulile oči in jo nagnal kašelj.

„Marica! To-le daj beraču, če še ni odšel na pot!“

Tako se je oglasil Zabriški in položil na mizo pred hčerko nekaj drobiža. In obrnil se je na to k Urši:

„Kaj pa že ti zopet tukaj? Veš, Urša, naša Marica nima časa poslušati tvojih budalosti in tvojega klepetanja. Le kar pojdi in pripoveduj svoje novosti drugje, kjer imajo za to čas, in kjer te radi poslušajo. Pri nas nimamo časa za take reči. Le pojdi, Urša! Z Bogom!“ In zaprl ji je duri pred nosom.

Urša je kar zazijala. „O ti velika modrost Tonetova ti, ti samopašnost, ti greh naglavni ti,“ tako je robantila Urša sama s sabo. „Mene boš tako podil iz hiše, mene, ki več vem ko vsa tvoja učenost, ko vsa vas. No, Tone, saj se poznavam! Le potrpi malo! Že še obračunava! No no!“ In kimala je Urša z brado in je šla od hiše do hiše in z njo je šla cela povest o Tonetu Zabriškem.

Na otepu slame se je preobračal tuječ v županovi hiši in ni mogel spati.

Daniti se je jelo počasi. Svetlobni traki so počasi lezli v sobo in preplašena je gledala noč in je bežala.

Vstal je in se je napravil.

„Takoj odidem“ je mrmral. „Če se Zabriškemu zahvalim? . . . Morda bi me spoznal. Pa pozneje kdaj!“ . . .

Odprl je vrata in izginil iz županove hiše. Opazil ga ni nihče. Pred hišo je postal in zamrmral: Da, utolažil si mi glad, ali mislim samo iz te le filozofije: Ako mu ne dam jesti, mu vest zgrize glad in človek brez vesti z lačnim želodcem je nevaren. Ali hvaležen sem ti, Anton Zabriški. Pa naj ti je narekoval dobroto proti tujcu strah pred njim, ali pa resnično blago srce, kakor sem jih malo spoznal sinoči v tej vasi.

Odšel je dalje. Dali v Kreolji je srečal staro kokošarico Uršo. E, kako je bila stara! No, ni čuda! Njega ni bilo doma dolgo vrsto let. Pogledal je za njo in ona se je bila tudi ozrla.

Pred napolpodrtim mlirom je obstal . . .

„Moj dom, moja sreča!“ se mu je izvilo globoko iz duše. „Oh, gozdi in polja! Vi, večni prijatelji moji! Tu me imate. Pri vas sem z očiščeno dušo. Vzemite me in zvest vam bom, kot

ste zvesti vi meni! Oh, solnce nebeško! Pozdravljeno! Pa ti draga ruša, in nad tabo vrba žalujka! Ob tebi je moj dom, ob materi, ki se mi zdi še le zdaj angel, ki ne želi ničesar, ne potrebuje ničesar, ki je večer in je večno na delu za druge.

Mati, odpusti! Postal sem sedaj drug človek! Da imam onega prejšnjega človeka sedaj tu, umoril bi ga. Bila sta v meni dva človeka, ki pa sta hodila z enim korakom. Od zlobnega sem se ločil. Mati, odpusti!

Moj dom! Sam si, tako sam!

Zapuščena sva oba. Tudi jaz sem sam, čisto sam. Kakor okoli tebe, tako je tudi okoli mene šumelo življenje. In tvoje je bilo prijetneje! Življenje mojega sveta mi je bilo v uho in mi je bilo v obraz. Pogledal sem v to življenje do dna in na dnu je bila gnjiloba. Jelo se mi je gabiti in zatekel sem se po dolgih letih, k tebi moja rojstna hiša. Tu me imaš! Stara znanca sva si; usoda nama je podobna. Oslabel si ti, oslavel sem jaz.

Blizu groba sem. K tebi sem prišel umirat, umret, rojstna hiša moja, ljubljeni moj dom.

„Ah, doma sem!“ je vzliknil. In spomini na otroška leta so se jeli sprehajati ob njem in ga gledati z veselimi, neskončno živimi očmi.

Tako veselje se ga je polastilo, kakoršnega že ni občutil dolgo vrsto let. Iz torbe je vzel kos kruha, ki ga je bil dobil sinoči pri županovih. In ptički so tako prijetno peli! —

IV.

Mesec dni. Stara kokošarica Urša je hodila po vasi; pobirala je jajca in pokupovala kokoši.

„Saj sem vedela, da ne bo dobrega konca! Te skrivnosti njegove! Pa ko bi mene ne bila vlekla radovednost, ki ni moja slaba stran, v mlin, pa bi nihče ne bil vedel o njem, o izgubljenem sinu!“

V zvoniku se je oglasil zvon. Matiču je zvonilo.

„Kdo je pa umrl Urša?“ je vprašala mlada gospodinja, stoječa ob cesti na hišnem pragu.

„Mari nisem že večkrat pravila? Bodete videli, sem rekla, domov pride mlinarjev, če ne po kaj drugega, pride pa umret. No, in res je prišel!“

„Imaš kaj kokošic, piškov, jajec, Marička? Vse pokupim danes! I, saj pravim, ta mlinarjev!“

In dobila je nekaj jajec stara Urša in hitela je dalje po vasi in klepetala dalje po vasi.

„Ali že veš? Mlinarjev, tisti izgubljeni, je — umrl.“

„Eee — — — Nisem vedela! Zvonilo je pač prej mrliču, pa k nam se ne zve tako histro, koga je Bog vzel k sebi.“

„K sebi? I — seveda — k sebi! Strani ga je pahnil, daleč strani: v vice ga je pahnil, če še ne v pekel, tega izgubljenega,“ se je jezila Urša. „Saj veš, kako žalost je napravil umrli mlinarici! Pokopal jo je on, pa samo on, — in ona je bila dobra ženska — in on tudi. Ni bil tak kot Tone Zabriški. Veš — zadnjič. In pripovedovala je vnovič povest o Zabriškem.

Tako in enako je klepetala Urša tukaj in tam, od vasi do vasi. In kmalu jo ni bilo hiše, da ne bi znala, kaj je z mlinarjevem. Nekateri so ga glasno pomilovali, drugi so molčali in si mislili svoje . . .

ROMAN ROMANOV:

PESEM,

Med drevjem ptice letajo
lepo napravljene —
Naj bodo, dekle, tvoje oči
mi stokrat pozdravljene.

Naj bodo tvoje ustnice
poljubljene tisočkrat —
Ah, jaz sem vesel in poln želja
in sam ne vem, česa bi rad . . .

BOGOMIL GORENJKO:

KAJ PAČ NEKI PEVEC MORE . . .

Kaj vrtnar pač neki more,
če mu ne cveto cvetlice —
dasi z roso jih zaliva
in pred slano jih zakriva —
ker se ne odkrije lice,
lice zlato zlate zore.

Kaj pač neki pevec more,
ako pesem tužno peva
lira s trnjem opletana,
ker ljubezni zarja njena
druga srca le ogreva;
kaj pač neki pevec more?!

PAR ČEŠKIH JEDIJ.

Vsak narod ima svoje posebne jedi, svoje kulirnaske užitke, ki se razlikujejo od kuhinjskih proizvodov sosedov. Kitajci imajo svoj riž, Angleži svoje prudingre, Neapolitanec makarone, Italijan polento, Slovenec žganjce, štruklje, kranjske klobase, repno kašo i. t. d. — Čeh pa ima knedle, buhte, livance, vanočke in še druge polizke, ki se tudi slovenskim želodcem kaj imenitno priležejo.

Knedli ali knedliki, kakor jih nazivajo naši severni bratje, so gori na Češkem ravno tako pogosta jed, kakor pri nas žganjci. Gospodinja brez njih res ne bi vedela kaj početi. Vsak dan so vsaj enkrat na mizi. Ker so zelo dobri in hranljivi, bi tudi pri nas zazlužili večjo razširjenost, kakor jo uživajo doslej. Delajo se pa tako: Na pol kile moke se da malo masla, lahko se da, kakor za veliko jajce, potem se osoli in prida tri ali štiri rumenjake in mleka toliko, da se napravi srednje testo, ki ne sme biti ne prereditno in ne pretrdo. Ko je testo že dobro pregneteno, se pridaste dve na koščke zrezani in na maslu malo opečeni žemlji, ter se vse še enkrat dobro zmeša. Žemlje ali kruh se ne smejo prej namakati, ampak se jih da kar tako suhe v testo. Testo mora potem odpočiti vsaj eno uro, nato se naredi zelo veliki knedli, skoraj, kakor otročja glava in se kuhajo v močno kipeči vodi pol ure. Včasih se malo privzdignejo, da se ne bi priželi. Nato se odcede, narežejo na kose, omastijo in posipajo z drobtinami, ktere smo na maslu dobro prepekli. — Pa tudi brez masla, brez mleka in samo z enim jajcem so knedli tečni in okusni. Jedo se s kislim zeljem in svinjsko pečenko, s klobasami ali slanino. Kislo zelje mora biti na vsak način. — Čehi delajo kislo zelje malo drugače, kakor mi, bolj sladko. Operejo ga, predno ga pristavijo k ognju in pridajo par koščkov sladkorja. Ali nekterim je naše trpko kislo zelje, ki je res „kislo“, bolj všeč.

Tudi špekovi knedli so izvrstni. 14 ali 20 dek špeha se zreže na koščke in opeče s štirimi zrezanimi žemljami iz pol kile moke se naredi z v o d o testo, prida osem jajec, osoli, ali ne preveč, zelo dobro zmeša, prida žemlje in $\frac{1}{4}$ kg suhega, ne mastnega na dobro sesekanega mesa. Kdor je bolj štedljiv, vzame manj jajec in manj mesa, uspeh ga bo vseeno še vedno zadovoljil.

Buhte so prav delikatno pecivo. Osebito otroci jih imajo zelo radi. Na pol kile moke se da dvanajst dek masla, trije rumenjaki, sedem deka sladkorja, malo limonove skorje in dva ali tri deka kvasu ter mlačnega mleka. Testo se osoli, dobro pretolče in pusti, da se vzdigne. Potem se odrezavajo koščki testa proč, napolnijo z marmelado, z makom ali sladkim sirom, polagajo na pleh, pustijo, da se malo privzdignejo in spečejo v roru, da so lepo rjavo-zlati in dišeči. — Mak se mora najprej stolči, skuhati v mleku in osladiti. V testo se ga dava še le, ko se je ohladil. Kdor hoče imeti buhte osebito fine, naj prida maku en rumenjaka, zribanih mandljev ali pa čokolado. Mak ne sme biti redek, ampak gost, kakor kaša. — Čehinje polnijo buhte zelo pogosto z domačim sirom, ki si ga lahko vsaka gospodinja iz kislega mleka pripravi. Na $\frac{1}{2}$ kg sira se da 10 dek masla, 20 dek sladkorja, trije rumenjaki, 7 dek zribanih mandljev, 7 dek rozin in iz treh beljakov sneg. — Buhte se lahko polnijo tudi z orehi ali rožiči. — Za domačo potrebo so buhte dobre tudi brez mleka, jajec, mandljev in rozin.

Vanočka = božičnica-je za nas skoro presladka in pretežka. Naše potice so boljše. Ali mogoče da vendar ktera gospodinja poskusi z njo. V skledo se da $\frac{1}{2}$ kg bele moke, za 4 krajcarje droži, ki se je v mleku že raztopila, $\frac{1}{2}$ lira mleka, naredi se testo in pusti, da vzide. Potem se da 8 žlic segretega masla, 5 rumenjakov, malo citronove skorje, malo soli, 15 dek sladkorja in moke toliko, da je testo gosto. Primeša se še 10 dek

rozin im 10 dek mandljev. Potem se še enkrat dobro razdela in pusti, da se vzdigne. Ko je testo vzišlo, splete se iz njega lepa štruca, položi na pomazani pleh in zopet počaka, da se vzdigne. Namaže se z jajcem in eno uro polahko peče.

Za livance je potrebna posebna forma. Ta je navadno iz težkega emajliranega železa in ima po šest ali več okroglih in plohih jamič v ktere se, — prej se seveda namažejo z mastjo, — vliwa testo, obrača, jemlje proč in naliva druge, na ta način kakor pečemo omelete ali palačinke. — Na $\frac{1}{4}$ litra nekuhanega, vlažnega mleka se dajo 2 cela jajca, trije rumenjaki, 2 žlice raztolčenega sladkorja, 4—5 dek vlažnega masla, sol in citronova skorja. To se dobro premeša, prida toliko moke, da je redko testo in na koncu še dve deke rastopljenega kvasu. Ko se je vzdignilo, pečejo se na dobro vročem štedilniku livanci, namažejo se po eni strani s kakšno marmelado ali z raskuhanimi čespljami in posipljejo se z ribanim domačim sirom. Tudi se lahko posipajo samo s sladkorjem in stolčenim cimetom.

Vsako testo postane okusno in prijetno dišeče, ako se prida malo Vydrovéga „Buhtina.“ V tem slučaju se ne sme dajati drugih dišav, niti citronove skorje, ker je že vse v „Buhtinu.“

SMEŠNICE.

Sin svoje dobe.

Danes sem dobil prav slabo izpričevalo, a oče mi zato še ni nič rekel; on je šele moral nositi slaba izpričevala.

Največja hitrost.

S tem mojim ljubčkom gre to kakor v letu, da še dobro premisliti ne morem. Predvčerajsva se spoznala, včeraj zaročila, a danes mi je že 100 K dolžan.

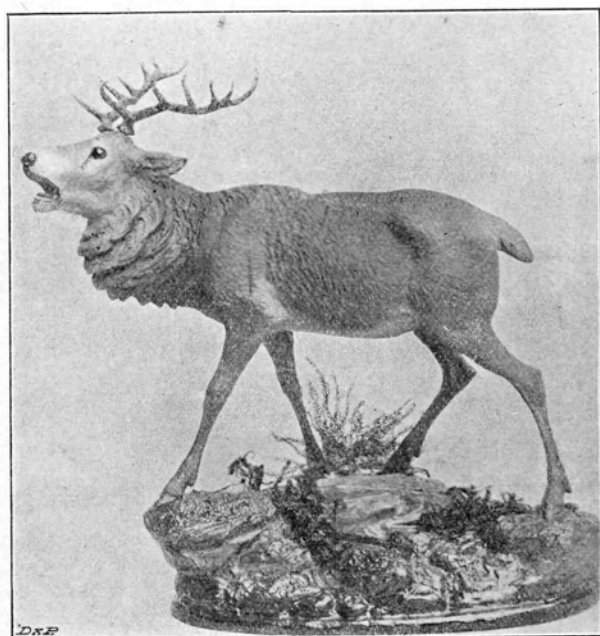
UGANKE.

Razpisujemo danes

Dvanajsti natečaj ugank

ter si želimo najštevilnejše udeležbe. Pogoji so ti: Rešitve naj se dopošljejo najkasneje do 15. Decembra. Naslov: „DOMAČI PRIJATELJ“ V PRAGI VIII. Pravico do izžrebanja imajo samo odjemalci Vydrovih proizvodov in člani njihovih družin.

Število rešenih ugank ne odločuje, ena zadostuje.

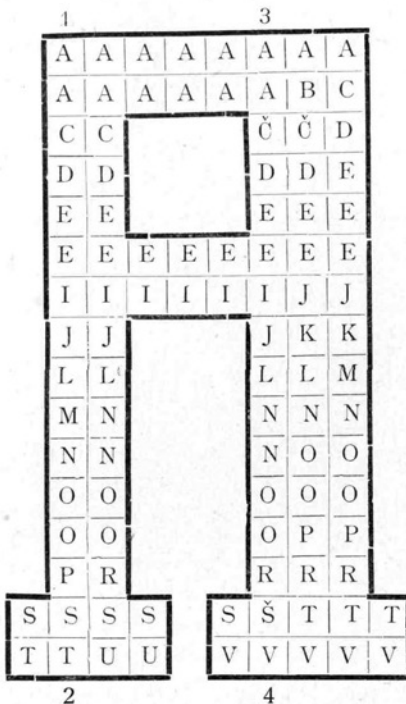

Cene 50:

1. <i>Soha jelena</i> (po sliki).	4. <i>Štetna garnitura.</i>
2. Dr. Ivan Tavčar: <i>Povesli</i> (krasno vezana knjiga)	5. Bogomil Vošnjak: <i>Na razsvitu</i> (krasno vezana knjiga).
3. <i>Partija iz Cofora v Dalmaciji</i> (slika v okvirju).	6. <i>Pogled na Zadrski pristan</i> (slika v okvirju)
	7.—8. <i>Posode za kavo.</i>

100. Črka „A“.

Dejok.

Iz teh sto črk naj se sestavijo besede, ki bodo značile v vodoravnih vrstah: 1. Je potok po deževju; 2. toliko kakor doživljaj; 3. moško krstno ime; 4. je doma na Krasu; 5. rusko mesto; 6. prebivalec nekega avstrijskega mesta; 7. svetopisemski osebi; 8. je žena po moževi smrti; 9. ime pesni gotove oblike; 10. bivše rimsko mesto; 11. kiparski material; 12. žito; 13. imajo nekatere živali; 14. mislecu potrebna; 15. slišiš od spovednici; 16. mesto na Koroškem.

Prav pogojene besede dadó čitajoč od 1—4, kakor kažejo štev., našo željo p. n. g. odjemalcem „Vydrove tovarne hranil.“

101. Uganka.

Minka Pucova, Col.

Bratec bel, sestra črna,
gorka sta pa zopet mrzla,
v vednem teku se lovita
nikdar se ne dohitita.
Kdo sta?

102. Konjiček.

F. Kavčič, Ljubljana.

103. Uganka.

Janko Grossek, Žiče.

u

u t s

r r o

o o n m k

i h č

b

V sredini naj se čita od zgoraj
nizdol izdolek Vydrove tovarne.

104. Konjiček.

Silvestr K.

Rešitve ugank v 11. številu.

90. Josip Jurčič. 91. Sive ali pa nobenih. 92. Kdorkoli Slovan, ta Sokol. 94. Kdor ni užil žalosti, ne ve ceniti veselja. 95. Strugar, ostrina, postava, prostor, novosti, skopost. 96. Osem, meso. 97. Jez, jeza. 98. Žir, riž. 99. Lev Nikolajevič Tolstoj.

93. Ženska, taka ali taka /
zala hoče biti vsaka;
vtakne rada kaj si v lase,
ali kaj obesi nase.

Dobitki najstarejšega natečaja

so bili izžrebani sledečim rešilecem:

1. Smolik: „Madonna“: Filip Lesnik, krojač, Razbor.
2. Janko Kersnik: Zbrani spisi: Mirko Grošelj, dijak Kranj.
3. Kranjica v narodni noši: Draga Spitzer, hči gostilničarja v Ljubljani.
4. Skrinjica za šivanje: Marija Robnig, hči posest. v Lobnici.
5. A. Askere: Zlatorog: Oskar Žolnir, nadučitelj, Linnje.
6. Pogled na Sarajevo: Miha Globočnik, trgov. in posest., Voglje.
7. Košarica za cvetlice: Ivanka Brence, sopr. nadučitelja, Št. Andraž.
8. A. P. Čehova: Momenti iz spisov: Ivan Jezovšek, nadučitelj, Sv. Lorenc.
9. Partija od Ljubljani: Marija Čop, gostil. Koroška Bela.
10. Soha jelena: Ivan Vičič, uradnik, Ljubljana.
11. S. Gregorčič: Poezije: Antonija Hribovšek, poštarica, Motnik.
12. Pogled na Gradec: Terež. Ceglar-Končinova, Zatičina.
13. Garnitura majol. Vaz: Marica Perpar, Tolmin.
14. Zofka Kveder: Iz naših krajev: Vinko Premk, davč. kontrolor, Vrhnika.
15. Pogled na Marijino Celje: Ivana Šlibar, sopr. krojača, Moravče.
16. Garnitura za kadenje: Karel Mikaž, obč. tajnik, Gornjigrad.
17. Simon Jenko: Pesmi: Irma Šok, učiteljica, Katinara.
18. Pogled na Dubrovnik: Mary Vodopivec, Trst.
19. Dekorativna sôha deklice: Antonija Ogrin, sopr. akad. slikarja, Vrhnika.
20. Ksaver Meško: Mir Božji: Tomo Kajdiž, kanonik, Ljubljana.
21. Pogled na Bleški otok: Hedviga Pehani, sopr. ravnatelj, Ljubljana.
22. Velika garnitura za kavo: Milena Kiferle, sopr. nadučit., Preska.
23. Ferdo Plešič: Tilho in drugi: Vinko Vodopivec, vikar, Kronberg.
24. Pogled na Šebenik: Val. Varh, posest., Trebljenje.
25. Jardiniera: Leopoldina Krenner, sopr. trgovca, Kranj.
- 26.—30. Posode za kavo: Antonija Malis, Kasaže. Franc Janežič, ločarjev sin, Zg. Polskava. Marija Kerlet, Ajdovščina. Josefa Kobol, Zg. Gorje pri Bledu. Anton Simsič, oskrbnik, Gorica.

Listnica uredništva.

Naročila, reklamacije, pritožbe, rešitve ugank itd. naj se pošiljajo naravnost na Vydovo tovarno hrnil v Pragi VIII., rokopisi pa na Zofko Kveder-Jelovšek, Zagreb, Illica 41.

Augustin S. Vaš nagerlin še ni zadosti rudeč, naj ga le ljubica Vaša še slobodno namaka z biseri — solzicami. — **Branko.** Vaša črtica „Moj prijatelj“ izdaja mladega začetnika, ki ni brez talenta ali črtica sama

ni za tisk. Zaradi učiteljskega koledarja pišite g. Vydri v Prago. — **Milogaj.** Dolgo sem odlašala ali vendar sem morala prepustiti Vašo črtico „Sestri v spomin“ — košu. Nektera mesta so lepa, dopadejo se mi ali stvarica bi potrebovala precej popraviljanja, a zato mi manjka časa. Brez zamere — in pozdrav! — **Cvetko Zdravič.** Vaši pesmici ne morem objaviti. Nič posebnega, a srednjih stvari imam že kar cele kope. — **Slavček Hribski.** Oh, res originalno:

„Vesel zgineva ti obraz,
nemirna ti ga pači vest,
ne bom, ne bom ti jaz več zvest.“

Če bo Vaša ljubica tako malo nesrečna, kakor bi bila muze, če jih res trajno zapustite, bi nesreča pač ne bila velika. — **Rado Krilanov.** Vi mi pošiljate „prvo pesem, uspeh svoje dosedanje vaje.“ Zalibog Vam moram sporočiti, da je Vaš uspeh še jako slab. — **Prvošolec.** Vsak oe nas je spoznal kmalu, da je svet „sovražen in surov“ ali ko ga pino prvih dvajset let, se mu zazdi svet vendar le lep in čaroben. Prestand trpljenje mladih dni zazdi se mu malenkostno, spozna, da je življenje zbirka dobrega in zla, smeha in joka in živi po tem spoznanju. Spozna, da je naivna zahteva, naj se tiskajo slabe črtice „iz človekoljubja“ in da je na svetu več dobrih in plemenitih ljudi, nego si je mislil prvi mah. Glejte, da storite iz sebe ideal, ki ga zdaj iščete — pri drugih. — **Zagorski.** Vaše pesmi niso za nič. — **Temka.** Kakor vidim iz Vašega pisma, ste človek, ki ima humor in zato upam, da sprejmete mojo „uničujočo“ sodbo brez tragičnih posledic na znanje. Pesmice niso še nič osobitega ali morda se razvije iz Vas še jako originalen talent. Spomladi človek ne ve nikdar, kaj bo rodila jesen. Našla sem v Vaših pesmicah par stihov, ki mi kar imponirajo,

in čutim v sebi jeklenih moči,
kje je ovira do ciljev blestečih?

Ni je!

Toraj le korajžno naprej! — **S. O.** Zaradi ene kratke pesmice ne morem pisati privatnih pisem. Potratila bi ves svoj čas na dopisovanje. In včasih kakšna pesmica še groša ni sredna, ki bi ga človek potrošil ga marko. — **Stanov.** Šibko, šibko! — **Borislavu Krimogorskemu od Erzenje** in vsem drugim, ki pošiljajo svojo stvari anonimno: Direktno v koš! — **Z.** „Sirote“ niso za tisk. — **Ugankarjem.** Uganke ne honoriramo. — **W. v Ljubljani.** Vaše pismo je podel izliv smešnega melagomana. Vi psujete čez vse urednike, torej so Vaši spisi tudi pri drugih uredništvih doživeli isto nsodo. Gosp. K., — ki ga osebno tudi ne poznam, kakor Vas ne, — je sotrudnik naših najuglednejših listov. Tisti moji spisi, čez ktere razlivate iz nizkega maščevanja svoj nevoščljivi žolč, so izšli v češkem in nemškem prevodu. — **Samo Lukič.** Dve črtici objavim, tretja je preveč sentimentalna. Tudi ima hibo vseh začetnikov, da ono, kar si junak misli, presega daleč dejanle samo. — **Antonin.** Takih srednjih pesmic imam že polno miznico, zato Vaših ne morem objaviti. — **Bogomil Gorenjko.** Prve nežne cvetke slana pomori, tudi Vaše pesmice je vzel mraz, Morda bodo drugič boljše. Obetajo mnogo. — **Zajesenski.** Slabo. — **Starogradski.** Detto. — **Valerija.** Ni slaba stvar ali skovana preveč in še začetniška. Sčasoma se Vaš talent sam izbrusi. — **Vipavski.** Vaša „sladka Malka“ je morda prav fino dekle ali tiskarskega črnila bi ne prenesla.

VSEBINA: O. KORITNIK: Jesenski motiv. — JOZA IVAKIČ: Ona dva. — BORISOV: Zadnji hleb. — SAMKO CVETKOV: Naroden motiv. — D. ŠTEFAŃOVIC: Kaj iščem? — ŠAŠA GAJEV: Emilija. — MIJO MLADJENOVIC: Ob solnčnem zahodu. — Z. K. J.: Drobiz. — DRAGOTIN VUCIČ: Brez nad. — Vinko Zupan: Anki. — KRISTINA: Večerne ure. — Z. LAVRIN: Dovolj! — ANDREJ RAPÉ: Mlin. — ROMAN ROMANOV: Pesem. — BOGOMIL GORENJKO: Kaj pač neki pevec more... — Par čeških jedij. — Smešnice. — Uganke. — Poročilo.

POROČILO.

Vsled premnogh naročil, posebno za Vydrovo žitno kavo, nam ni bilo mogoče istih hipno izvršiti. Cenj. naročnike, katerih se to tiče, prosimo toraj za blagohotno oproščenje. Po novih pripravah nam bode zopet mogoče vsa naročila izvrševati točno.

Novce cenj. naročnike opozarjamo, da pošiljamo Vydrovo žitno kavo samotno, ali pa skupaj z drugim naročilom.

Vydrovo žitno kavo pošiljamo v vrečicah po 5 kg. vedno posebej in sicer poštne prosto. Ostale naše izdelke pa pošiljamo poštne prosto le takrat, kadar znasa račun — toraj razun kave — najmanj 6 K. Ako pa naroči kdo naših izdelkov za 6 K skupaj z žitno kavo, pripade toraj na zabojček le K 1:50 in gotovo nam bode vsak priznal, da nam ni nikakor mogoče pri tako najhmem naročilu trpeti tudi poštino, kar pa storimo pri naročilih za 6 K prostovoljno. Seveda pošiljamo vsa naročila franko, ker sicer bi moral naročnik plačati poštne 12 vin. več, isto si pa tu zaračunamo, kakor je našim starim odjemalcem že znano. Da bodè toraj vsak razumel, kako to gre, prosimo, da poskusite z naročilom: izvršujemo radi, takoj in dobro! Oproščamo se danes Tudi pri tistih cenj. gospodinjah, ka-

tere so pričakovale našo žitno kavo takoj po naročilu. Ne jezite se na nas. Pri najboljši volji nam ni bilo mogoče storiti vsega na enkrat.

Ne smemo zamolčati, da smo prejeli toliko naročil, da smo morali uporabiti za izvrševanje istih tudi noč, a vendar še nismo mogli postreči takoj. Sedaj se pa zopet poboljšujemo.

Prihodnji januarski številki našega „Domačega Prijatelja“ priložili bodemo našim cenj. odjemalcem tudi stenski koledar in prosimo že naprej, da blagovolite istega sprejeti ter obesiti v svojem stanovanju. Seveda ne bode manjkal tudi praktični s plošni zapisnik. (Učiteljske zapisnike pošiljali smo že meseca avgusta vsled, česar bodemo sedaj g. učiteljem pošiljali le stenske koledarje).

Reklamacije bodemo izvrševali vestno na uradniška vprašanja, da bodemo v gotosti, da se ni morda pošiljatev zgubila med potjo.

Tam, kjer bode manjkal koledar ali pa zapisnik, odklopite pošiljatev, ter napišete na ovitek: Ne sprejemam za to, ker manjka . . . . (bodisi zapisnik, ali koledar) prosimo pa, da se to stori takoj pred pismonošem.

== Cenik naših izdelkov. ==

Vydrova žitna kava poslana posebej v platnenih vrečicah poštne prosta 5 kg	K 4'50
Juhne konzerve (grahova, gobova, lečna, riževa in rezančna) posamezni zavitek à 1/2 kg.	" 1'50
Tudi 1 kg vseh vrst po 200 gr	" 3'—
Juhni pridatek 1 steklenica 1/2 kg	" 3'—
Šumeči bonbon „Ambo“ in tudi s „sidrom“ zavitek 50 kmd.	" 2'—
Oblati „Desert delikat“ zavitek s 50 kmd.	" 3'—
Masleni oblati zavitek s 25 kmd.	" 2'—
„Buhtin“ 5 zavitkov po 20 gr (zadostuje za 5 kg moke)	" —'50

Vydrova tovarna hranil Praga-VIII.

☞ Suhih gob ☞

le prve vrste kupimo približno 50 meter centov. Ponudbe blagovolite pošiljati z navedeno ceno v in vzorki vred na udani naslov:

**Vydrova tovarna —
— hranil, Praga-VIII.**

Jernej Kušlan

trgovec v Kranju,
glavni trg, št. 5 poleg farne
— cerkve (na vogalu) —
☞ prej Jan. Ev. Sirc.

Trgovina s špecerijskim in galanterijskim blagom ter deželnimi pridelki; zaloga moke in otrobov (cene iste kakor v mlinu); zaloga špirta in žganja ter domače in nemške detelje (lucerne) i. t. d. —

Blagovolite porabiti pri naročanju

3 v znamka,
če na drugi
strani razven na-
ročila ni pripri-
sane nikake pri-
pombe,
sicer pa 5 vin.

Vydrova tovarna hranil

Praga VIII.

(C. k. poštni urad, Praga 22.)

Pripravno --- --- steklenico

za Vydrovo žitno kavo priporočamo vsem svojim gg. odjemalcem. Ima zabrušen zamašek, tako da se v nji kava v doglednem času sploh ne izdiši. A gre vanjo skoro cela poštna pošiljatev, ker drži 8 litrov.

To steklenico dajemo za tovarniško ceno: **2 K 20 v**, zabojček 48 v, poštino pa tu plačamo in si jo zaračunamo.

Polne steklenice ni mogoče pošiljati, ker bi se razbila.

Blagovolite porabiti pri naročanju!

Dne .....

Pošljite na moj naslov 5 kg Vydrove žitne kave za 4 K 50 v poštine prosto in brez povzetja. —

Pošljite na moj naslov: 1 steklenico malinovega groga za 2 K in 2 škatlji maslenih oblatov za 4 K, v znesku za 6 K poštine prosto in brez povzetja.

Pošljite mi blago poleg stoječe sestavo.

Ime: .....

Stan: .....

Kraj: .....

Pošta: .....

**Naročite

---

za poskušnjo:**

Št. 7. za poskušnjo!
1 zaboj obsegajoč:

- 1 steklenico malinovega groga K 2.—
- 1 škatljo maslenih oblatov . . . . . 2.—
- 1 kg. juhnih konzerv (grahove, gobove, lečne, rezančne in riževe) . . . . . 3.—

za K 7.—

poštine prosto.

Št. 10^{1/2} Ali:
1 zaboj obsegajoč:

- 1 steklenico malinovega groga K 2.—
- 1 škatljo maslenih oblatov . . . . . 2.—
- 1 škatljo obl. „Dessert delicat“ . . . . . 3.—
- 1 steklenico Vydrovega juh-nega pridata . . . . . 3.—
- 5 zavitkov „Buhtina“ . . . . . —50

za K 10⁵⁰

poštine prosto.

